

quod levitate prorsus temeraria nec ullo argumento addito fecit non idoneus ille quidem de his rebus iudex, quippe qui tot glandes falsas, licet ipse viderit, ut veras ediderit. Ceterum glans in museo publico prostat, ut unus quisque peritus quam longe absit ab omni suspitione discernere possit. Hoc addo, sub meis ipsius acriter intenti oculis repertam esse ab homine fere nudo, cuius fides minime suspecta esset quique nullum neque sibi neque alii cuiquam a tali fraude expectare posset emolumentum.

6086 XI [vol. I n. 653] rep. prope Asculum [nunc in museo Kircheriano] MINIC.; ibi vidi (n. 226). Aliud exemplar apud se fuisse idem MINICIUS p. 214 not. 2 testatur.

ASCLANIS
ON.

Descripsi sicut supra exhibui. — Ad exempla delineata a Marchio ediderunt De Minicis t. II 23, p. 202 et 213 et Ritschl t. VIII 10 (inde Mommsen Corp. I n. 653); Garrucci Syll. n. 946, cf. *Civiltà cattol.* XI 1 (1880) p. 462; Ruggiero *Catal.* n. 226.

Editores in legenda inscriptione infeliciter versati sunt: ASCLAROS | NON vel ASCLARO|NON Minicius, qui *Asclaronon* pro *Asclanoron* dictum aut v. 2 *Non(ius)* explicandum esse coniecit; eius lectionem falsam fere secuti sunt tam Garruccius (ASCLARO|NON) et Ruggierus (ASCLAROS|A NONI), licet et ipsi glandem viderint, quam falsarius Asculanus, cuius inscriptionem Bergkii *Schl.* p. 104 sq. explicavit: ASCLA(norum) ROM(= donum), deinde ASCLA(ni) ROM(anis) NON(tiani).

V. 1 certum mihi est legi *Asc(u)lanis*, sed quid in v. 2 lateat, divinare non queo; eius clarae sunt solae litterae ON, prima vix esse potest N, fortasse D aut R aut H, quamquam in has quoque ductus parum quadrant. Num post ON litterae alicuius vestigia exstent, dubium est. Cogitari fortasse licet de *Asc(u)lanis* | [d]on(o vel um); v. supra.

XII [vol. I n. 651] 1 rep. Asculi in Castellano [inde ab a. 1872 in museo Asculano n. 1424]. Pendet 62 gr.

2 [a. 1872 ab Lazzarino acquisivit museum Asculanum, n. 1443]. Pendet 63 gr.

3 rep. in Castellano [ex anno 1872 in museo Asculano n. 1404]. Pendet 62 gr.

4 de origine nihil traditur [in museo Kircheriano n. 229].

1 FERI·PICA
M

1 Descripsi et supra ex ectypo delineavi. In hac glande et 2 utramque I longiorem esse manifestum est, in 4 priorem; in 2 de neutra constat. — Hanc aut sequentem ed. Gabrielli *il palazzo com.* p. 19 ligno incisam: FERI·PICA|M.

2 Descripsi et supra ex ectypo delineavi.

3 Descripsi: FERI·PICA|M. Illidendo laesa est.

4 Descripsi et supra ex ectypo delineavi. Eandem haud dubie ed. De Minicis t. II n. 69 et 70, cf. p. 203 not. 2 (inde Ritschl t. IX [7] et Mommsen vol. I n. 651); Garrucci Syll. n. 944; Ruggiero n. 229. — Paenultima littera v. 1 C (et G), non S fuisse potest. Infra ICA plum-

bum laesum est quaeque ibi exstant dubium est num litterarum sint vestigia. FERI·PISA Minic. 69 et (ex neglegentiore opinor eiusdem glandis apographo) FRI·PIC id. 70, FERI PISA in comm. p. 203 n. 2 (nusquam PICA ut perperam testatur Garruccius); FERI·PICA (fort. *feri Pisauenses*) Garr.; FERI·PICA|M Rugg.

feri Pic(entes) cum Mommseno fort. explicandum erit, sed ceterorum interpretatio plane incerta. Si PICAM praetuleris, v. 2 retrorsus legendus erit propter litteram O, cuius satis certa maxime in n. 3 vestigia detexisse mihi videor. *Picam* nisi forte hominis cognomen est (Corp. VI 3835 et *Rhein. Mus.* 1878 p. 488), ad Picentes (sic Gabriellus) referre licet ioco militari sic appellatos aut ad eorum vexillum; quamquam apud Festum Pauli p. 212 et Strabonem 5 p. 240 Cas. non a pica sed a pico, qui in vexillo consederit, regionem Picenam dictam legimus. — 'Temptaverit quis', inquit Mommsenus, '*feri Pic(entes), glans, quae venis*' a [R]om(anis)'.
Glandes 1. 2. 4 atque ni fallor etiam n. 3 (cuius litteras pari mensura esse notavi) eadem forma simul cum inscriptione fusae sunt.

Falsarius Asculanus utramque Minicii lectionem glandibus cuiuslibet ut solet formae et magnitudinis incudit; praeterea etiam exhibet PICA|M, haud dubie repetitum ex musei Asculani exemplaribus, sed in his quoque P clausam (ut Minicius) praeferebat.

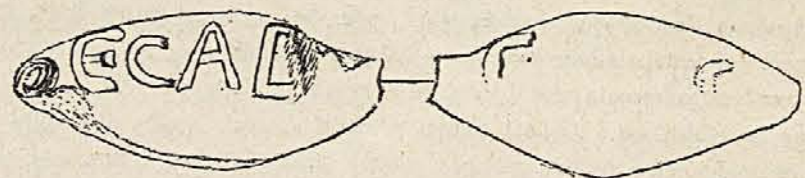
6086 XIII [=vol. I n. 647] nuper rep. prope Asculum in flumine Truento LIPSIVS a. 1605.

FUGITIVI
PERISTIS

Lipsius *Polioreticon* IV 3 extr. in ed. 3 Antv. 1605 (non in ed. 1 Antv. 1596, nec in ed. altera Antv. 1599) dedit aere incisam, glandis figuram quidem 'ad veram magnitudinem', inscriptionem autem litteris vulgaribus exhibens. Ab Lipsio, ut opinor, acceperat Gruterus, qui a. 1603 p. 1158, 4 edidit, solam inscriptionem exhibens. Ex Lipsio vel (ex quo plerique) Grutero repetiverunt posteriores omnes, nisi quod Samuele Tennulio teste in *Frontini Strateg.* ed. 1673 ad III 13, 7 (unde Oudendorpius ed. 1731, quem Garruccius testem laudavit minus accurate) 'talem glandem vidit ó δεινα Gronovius cui inscriptum *Fugitivi Peristis*'. Quamquam vereor, ne is (I. Fr. Gronovius) non ipsam glandem, sed Lipsii imaginem viderit.

Prope Asculum reperta esse traditur, quocum optime convenit glandis forma ut Asculanis plerisque similis, ita a Perusinis magisque etiam Siculis distans. Itaque recte haec quoque ad sociorum bellum referretur et ita explicabitur, ut socii rebelles 'militari acerbitate a Romanis dicantur fugitivi' (Mommsen ad I n. 646), nisi forte hoc vocabulo per convicium a sociis increpantur libertini, qui tunc primum militare coeperunt (Liv. per. 74, Appian. I 49; Macrobian. Sat. I 11, 32: *bello sociali cohortium duodecim ex libertinis conscriptarum opera memorabilis virtutis apparuit*; cf. Marquardt *Staatsverwaltung* II p. 419). — Lipsius cum eoque Minicius ad bellum servile rettulerunt; 'at servi umquam in Picena urbe obsessi esse non traduntur' (Momms. I. I.). Ceterum glandem musei Kircheriani (vol. I n. 646) inscriptam *servi (p)eristi(s)* spuriam esse intellexi (vide n. 677*); quam qui confinxit, secutus est hanc Lipsii interpretationem. — Tertia a Minicio ad Spartaci bellum relata glans (S P F) valde suspecta est; vide n. XLVI.

XIV reperta Corropoli [a. 1877 vidi Asculi apud Venturinium aurificem]. Robigine alba obtecta est.

Descripsi.

Quarta littera et aversa glandis pars fere tota male habitae sunt. Legendum *C. Cad(ius)* — C.... — In inscriptione n. 3050 agri fortasse Sulmonensis habetur *C. Cadius Proculus*, alii duo *C. Kadii* vol. X n. 1158.